СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 28. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го ЛЮТОГО 1951. No. 28. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 3, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

СТРАЙК СТРІЛОЧНИКІВ ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ ТРАНСПОРТУ

Триденний страйк залізничих стрілочників поширився на 47 залізничих ліній і обняв 44 міст та осередків, паралізуючи перевозовий рух, а з цим і транспорт оборонних матеріялів, палива, харчів, а навіть і військових резервових пайків для армії в Кореї. Положення стало таке поважне в четвер увечорі, що поштовий департамент наложив заборону („ембарґо") приймати від публіки пакунки до пересилки. У великих містах, як напр. у Ню Йорку застановлено багато потягів, які довозять робітників до праці з підміських осель. Кількість потягів на далеку віддаль, отже таких, що їдуть аж до Шікаґо або до Флориди, зменшили такі підприємства, як Пенсилвенія і Ню Йорк Сентрал на 40 відсотків. Деякі фабрики застановили працю, бо не можуть дістати матеріялів для дальшої продукції.

Федеральний уряд почав судове поступовання проти юнії вагонових службовиків, яка об'єднює стрілочників, хоч страйк неавторизований юнією,. Юнія закликала 10,000 стрілочників повернутися до праці, одначе досі не пізнати, чи наказ має яке значення для них.

Страйк на омнібусах у стейті Ню Джерзі причиною замкнення Шкіл.

У стейті Ню Джерзі вийшли на страйк шофери в омнібусових, мотормени в трамваєвих підприємствах, користаючи зі снігу й холоду. З уваги, що несподіваний сніг приневолив майже кожного робітника їхати згаданими перевозовими засобами до праці, візники вважали це за добру нагоду до страйку за підвишку платні. Після різнородних невдачних спроб посередництва між страйкарами й підприємствами, губернатор стейту Алфред Е. Дріскол, перебрав омнібуси і трамваї під адміністрацію стейту і видав наказ шоферам стати до проці підчас дальших переговорів. Підприємство Поблик Сервис Коордінейтед Транспорт, яке контролює 279 омнібусових і три трамваєвих ліній, між Ню Йорком і різними містами в Ню Джерзі й в Пенсилвенії, є обняте страйком.2 Більша частина шкіл у стейті Ню Джерзі замкнена, бо діти не можуть доїхати на науку.

АРЕШТУЮТЬ ЧЕРВОНИХ КИТАЙЦІВ

Ню Йорк. — Федеральна влада виконала рейд на три будинки при Скіммергорн Ст., у Бруклині, в яких має приміщення товариство китайських моряків під назвою „Канґ Яй". Підчас трусу найшли агенти багато комуністичної літератури, в більшій частині агітаційних брошур. Ревізію переведено на підставі доносу, що в приміщенні товариства скривається багато комуністів, моряцьких дезертирів та різнородних інших чужинців. Товариство утримує для них спальні. Після рейду поліція притримала 83 китайців, які не мають права громадянства, і перевезла їх до іміґраційної станції на Еллис Айленд, де вони перебудуть аж до правного вирішення, чи їх треба депортувати.

ПОСТУП В АТОМОВІЙ ЗБРОЇ

Вашинґтон. — У черговому піврічному звіті Комісії Атомової Енергії находяться важливі вісті про поступ в поодиноких ділянках праці, як у медицині й біології, одначе найзамітніші є вісти з розвитку атомової зброї. Ці вісти доволі закриті з уваги на безпеку, одначе комісія не скриває вдоволення з осягів у цій ділянці. У звіті згадано про досвіди на островах Еніветок і на островах Маршала, на Тихому океані, а теж і недавні атомові вибухи в заповіднику коло Лас Веґас, у стейті Невада. Вичислені деякі побудови для розвитку нових родів атомової зброї в уже давніше звісних ляборatoріях, як в Албукерк або в Шікаґо. Явно згадано видатки в сумі $22 мільйонів на досліди на полі медицини, у біології і в біофізиці.

Вільний світ сильніший від Совєтів, твердить Айзенгавер

Вашинґтон, 1 лютого. — Ген. Двайт Д. Айзенгавер, командант спільних збройних сил країн з Атлантійського Пакту, повернувши з подорожі по Европі до столиці, склав звіт у першу чергу президентові й його кабінетові в середу, а в четвер виголосив промову до членів Конґресу, зібраних для вислухання його звіту в залі Конґресової Бібліотеки. У промові до сенаторів і членів палати репрезентантів Айзенгавер висловив осторогу на адресу аліянтів, щоб вони не робили собі взаємних докорів зате, що одні причиняються до оборони замало, а інші забагато. Кожний повинен причинитися до оборони відповідно до своїх сил. Вільний Західний світ, заявив генерал, є далеко сильніший від Совєтської Росії, і якщо він буде об'єднаних, його не зможе перемогти монолітний Совєтський Союз.

Участь Америки в оборонній системі Европи, як висловився ген. Айзенгавер, полягатиме не так увисилці війська, як у негайнім постачанні великих засобів зброї, амуніції й воєнного устаткування, подібно, як це було в другій світовій війні. Хоч у деяких країнах Европи можна завважати дефітизм, то назагал европейські країни дадуться відмолодити, міркував він у своїй 40-мінутовій промові.

Після цього ген. Айзенгавер явився в сенатській комісії збройних сил для складення довірочного свідоцтва, а підчас того сказав провідним сенаторам, що не треба класти обмеження для числа американської армії, яка має бути вислана на оборону Европи, якщо Америка вважає себе за провідну країну в обороні світу від комунізму. Таке становище Айзенгавера завдало смертельний удар цим сенаторам, які хотіли або припинити або обмежити кількість американської армії, призначеної для висилки в Европу.

ГЕН. ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР здає Конґресові звіт зі своєї поїздки по західно-европейських країнах в підготовці колективної оборони перед сподіваним совєтським нападом. Ген. Айзенгавер твердив, що „Америка не може тримати світу на своїх плечах", але його можуть вдержати спільними зусиллями всі волелюбні нації.

АЛІЯНТИ НА ПІДСТУПАХ ДО СЕУЛ

КОЛИШНЯ КОРЕЙСЬКА СТОЛИЦЯ ВЖЕ В ЗАСЯГУ АЛІЯНТСЬКОЇ АРТИЛЕРІЇ. — АЛІЯНТИ ВІДБИВАЮТЬ ПРОТИНАСТУП ВОРОГА.

Токіо, 2. лютого. — На західному секторі корейського фронту, на північ від Сувон, аліянтські війська, вломлюючи спротив ворога та допомагаючи самогубним ворожим відділам виконати їх завдання — згинути, — підступили сьогодні вранці вже на засяг артилерії до колишньої столиці Корейської Республіки, міста Сеул. Рівночасно на центральному фронті червоні китайські і північно-корейські війська, піддержані новими резервами, почали запеклий протинаступ на оточені там американські і французькі з'єднання. Бої, що часто переходили в рукопашні — тривали цілий день, аж надіслані аліянтські підкріплення та концентровані атаки авіяції заставили ворога відступити, залишаючи на полі бою свої великі жертви. У фронтових повідомленнях зі західного і центрального секторів фронту знову окремо відмічується велику хоробрість турецьких, грецьких і порторіканських військ, що разом з іншими аліянтськими з'єднаннями успішно громлять переважаючі чисельно сили ворога. Після вчорашніх перемог, аліянтські війська на західному фронті здобули дальший терен, задержуючись на віддалі около 10 миль від Сеул. Стверджується, що аліянтські сили підступають з найбільшою осторожністю, щоб не попасти у ворожу засідку. На центральному фронті вчорашні бої характеризуться як найбільш запеклі від часу, як аліянтські війська почали свій теперішній „обмежений наступ". — Стверджується, що хоча ворог має велику чисельну перевагу, проте він не дорівнює аліянтам ані стратегією, ані зброєю, зокрема панцерною. Між іншим, аліянтське командування використовує тепер досвід попередніх боїв в Кореї і не тільки застосовує нову власну стратегію, але й з успіхом протидіє стратегічним плянам ворога. Тільки про обмежену активність патрульних загонів повідомляється зі східного сектору фронту. Інтензивну активність розгортала теж вчора аліянтська авіяція, — сіючи смерть у ворожих рядах на фронті та спустошення і руїну у ворожому запіллі. Стверджується, що тільки від атак самої авіяції впродовж січня ворог втратив щонайменше 19 тисяч вояків, отже повні дві дивізії.

ЗНОВУ СПРАВА 38-МОЇ ПАРАЛЕЛІ

Вашинґтон, 2. лютого. — З авторитетних джерел тут повідомляється, що Злучені Держави дальше піддержують свій попередній плян щодо перемир'я з невтральною зоною на 38-мій паралелі, колишньому кордоні між Північною і Південною Кореєю, якщо б аліянтські війська в своїй теперішній „обмеженій офензиві" мали так далеко дійти. Подібну резолюцію свого часу були ухвалили, за американською піддержкою, Об'єднані Нації, але тоді червоний Китай і Совєтський Союз були проти неї, добачуючи в ній аліянтську „хитрість". Не є виключене, що тепер, втративши десятки тисяч своїх вояків та зазнавши великих матеріяльних втрат і переконавшись, що це не така легка і проста справа „скинути американців в море", червоні змінили свою думку. У Вашинґтоні рівночасно виснено причини, чому американці є проти використання Об'єднаними Націями національно-китайських військ до боротьби проти червоних в Кореї та чому аліянти досі не атакують ворога в його „протеґованих базах" на китайській території.

РІ СПОДІЄТЬСЯ ПОВОРОТУ ДО СЕУЛ

Корея, 2. лютого. — Президент Корейської Республіки, — Синґман Рі, заявив вчора, що він сподіється „швидкого повороту до Сеул", зайнятої червоними вже вдруге корейської столиці. Президент теж вважає, що війна вже зближнється до свого кінця, бо червоні китайці вже починають застановлятися за що вони, властиво, боряться.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ПОТВЕРДИЛА ВИЗНАННЯ ЧЕРВОНОГО КИТАЮ АҐРЕСОРОМ

Лейк Соксес, 2. лютого. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй прийняла вчора американську резолюцію, на підставі якої визнається, що комуністичний Китай поповнив акт аґресії в Кореї. Резолюцію, ухвалену вже раніше Політичним Комітетом Асамблеї, прийнято більшістю 44 голосів проти 7 і 9 здержаних. — Голосування було таке саме, як у вівторок в Політичному Комітеті, з тою тільки зміною, що Савдівська Арабія, яка раніше взагалі не брала участи в голосуванні, тепер формально від нього здержалася. Резолюція рекомендує т. зв. Комітетові Колективних Заходів — приготовити відповідні рекомендації щодо „зустрічі аґресії", якщо аґресор в міжчасі не припинить ворожих дій. — Членами цього Комітету, крім Злучених Держав і Британії, є: Австралія, Бельгія, Бразилія, Бурма, Канада, Єгипет, Франція, Мексико, Филипини, Туреччина, Венесуеля і Югославія. З огляду на становище Британії, Канади і Франції та деяких інших країн, не бачиться великих можливостей, щоби цей Комітет та Генеральна Асамблея взагалі могли ухвалити тепер будь-які конкретні санкції проти аґресора. Головним, безпосереднім наслідком ухваленої резолюції вважається те, що вона остаточно замикає червоному Китаєві доступ до Об'єднаних Націй. Совєтський та інші комуністичні представники, забираючи голос перед ухваленням резолюції, повторювали свої пропагандивні брехні, що цим Злучені Держави намагаються не тільки „виправдати" свою „аґресію" в Кореї, але й створити базу для поширення конфлікту. Інші країни висловлювали своє переконання, що резолюція є тільки „пів-заходом", як довго Об'єднані Нації не будуть рішені витягнути з того практичні висновки та їх перевести в життя.

ЗАВАЛЕННЯ ВЕЛИКОГО МОСТА В КАНАДІ ПРИПИСУЮТЬ САБОТАЖНИКАМ.

Квебек, Канада. — Майже половина моста Дюплессіс, збудованого понад ріку Ст. Моріс коштом трьох мільйонів долярів, запалася в ріку з лоскотом, потягаючи за собою авто, яким їхало чотирьох людей. Премієр провінції Квебек, Моріс Дюплессіс, на якого честь названо міст, твердить, що міст завалили саботажники і тому зарядив слідство для провірки нещастя. Міст був побудований на шляху між Квебеком і Монтреалем.

АТЛІ І ПЛЕВЕН—НОВІ "ВОЄННІ ПІДПАЛЮВАЧІ" ДЛЯ МОСКВИ

Москва, 2. лютого. — Московська преса, за очевидним наказом згори, почала скажену пропаганду проти премієрів Британії і Франції, Атлі і Плевена, зараховуючи їх до „підпалювачів війни" та закидуючи їм, що вони пішли цілком на службу Злучених Держав в підготовці аґресії на Совєтський Союз. Дві головні московські газети, партійна „Правда" і урядові „Ізвєстія", гостро атакують західних державних мужів за їх програми оборонної підготовки, називаючи це „повною мілітаризацією" Британії і Франції. Головне вістря московської пропаганди звернене проти „лейбурського слуги Вол-Стріту", премієра Атлі. „Ізвєстія" називають британську програму „приспішеною мобілізацією гарматнього м'яса, в якому так заінтересований ген. Айзенгавер."

МОЖЛИВІСТЬ ЩЕ ОДНОГО СОВЄТСЬКОГО БОЙКОТУ В О.Н.

Лейк Соксес, 2. лютого. — Сьогодні кінчиться перша каденція Тріґве Лі на пості генерального секретаря Об'єднаних Націй і починається друга, продовжена на три роки Генеральною Асамблеєю, проти совєтського вета в цій справі в Раді Безпеки.

Після продовження цеї каденції Совєтський Союз заповів, що він її не визнаватиме і в колах О. Н. з інтересом очікують дальшого розвитку. Одною з перших нових акцій генерального секретаря буде призначити нових, або потвердити дотеперішніх членів свого штабу, між якими є теж Константин Еміліянович Зінченко, совєтський заступник генерального секретаря для справ Ради Безпеки. Проблемою є чи Тріґве Лі його потвердить на тому пості, а якщо потвердить, то чи Зінченко прийме це потвердження від „нелегального" в совєтському розумінні генерального секретаря.

РОЗКЛАД КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ В ІТАЛІЇ

Рим, 2. лютого. — Бунт Тіта проти Москви дав свої перші практичні наслідки в повільному, але неминучому розвалі і розкладі керованому Московою комуністичному інтернаціоналі, який почав практично вже тепер проявлятися теж в італійській комуністичній партії. На тлі послуху Москві — збунтувалося і виступило з італійської компартії двох заступників секретаря, які вважали, що обов'язком італійського комуніста на випадок аґресії було б боронити Італію, а не допомагати Москві. Вони мали в партії багато прихильників і тепер центральний комітет партії заповідає поголовну її чистку. Тимчасом, „схизма" починає загрозливо поширюватися теж між низовим членством і проходить під тим самим знаком: першенства Москви чи рідної країни.

ТРЕТІЙ АТОМОВИЙ ВИБУХ ВИДНИЙ НА 300 МИЛЬ

Лас Веґас, у стейті Невада. — Третій атомовий пробний вибух упродовж тижня дався чути в четвер ранком 1 лютого з осередку урядових ляборaторій у віддалі сто миль звідси, а його блиск можна було бачити на 300 миль. Багато мешканців міста Лос Анджелес у Каліфорнії бачили червонаве світло в шостій годині ранку, яке було подібне до світла з попередніх експлозій. Водночас було чути потрясення землі, яке занотував сейсмоґраф Каліфорнійського Технологічного Інституту. Комісія Атомової Енерґії, як давніше так і тепер, не повідомила нікого наперед про намірену детонацію, одначе потвердила її негайно після довершеного вибуху. Загально говорять, що ці досвіди мають приспішити виріб малих атомових бомб, які можна буде перевозити літаками меншими ніж Бі-29 або Бі-36. Кажуть теж, що це пробні вироби атомових бомб для вжитку з гармат на малу віддаль.

ЛУЇС НАКЛАДАЄ СВІЙ ПОДАТОК НА МАЙНЕРІВ

Вашинґтон, 1 лютого. — Голова майнерської юнії, Джан Л. Луїс, звернувся до вугільних шахтарів з зазивом, щоб вони склали даток по $20 від кожного члена „для розбудови фінансового заборола проти нападу наших противників". Ці датки мали б бути зложені з нагоди найновішої підвишки платні.,

Юнія розписала листи до майнерів з повідомленням, що вони дістали підвишку по $1.60 денно, а водночас зажадала причинку по $20 до юнійної каси на підставі ухвали виконавчої ради. Загальна сума такого причинку має принести $8,500,000, коли взяти під увагу, що в продукції мякого вугілля є зайнятих 350,000, а при твердім вугіллі 75,000 робітників. У касі юнії є під пору $14,000,000 готівки.

Внаслідок підвишки платні для вуглекопів Бюро Стабілізації Цін дозволило на підвишку цін по 90 ц. на одній тоні твердого, а по 25 ц. на одній тоні мякого вугілля. Мякого вугілля вживають до опалу залізничих локомотив, а мякого до топлива по домах і фабриках.

В АМЕРИЦІ

● **Вартість реальностей в місті Ню Йорку** оцінено на скарбовий рік 1951-1952 на $18,854,147,014. Реальности положені у п'ятьох дільницях, які мають окрему адміністрацію. Вартість будинків, звісних під назвою „Рокефелер Сентер", оцінено на $105,000,000.

● **Федеральний бюджет**, пред'явлений президентом на наступний скарбовий рік у висоті 71 біліонів дол., зависокий на дев'ять біліонів, твердить сен. Гері Бирд. Він радить поробити головні ощадности у видатках для закордону.

● **Закриття Міжнародного Робітничого Ордену** обстоюють у Верховнім Суді стейту Ню Йорк стейти Массачуссет і Пенсилвенія. У цих стейтах має орден багато відділів.

● **Південно-Американська республіка Венесуеля** виготовила новий виборчий закон, на підставі якого має бути скликаний Конституційний Конґрес, а опісля вибір президента. Закон буде оприлюднений 19 квітня.

ДОЛЛЕС ПРОПОНУЄ ЯПОНЦЯМ УЧАСТЬ В ОБОРОНІ

Токіо, 2. лютого. — Джан Фостер Доллес, республіканський дорадник державного департаменту, висланий президентом Труманом до Японії для обговорення подробиць мирового договору з тою країною, „запросив" вчора японців до участи в обороні їх країни, на випадок прямої аґресії на неї. Промовляючи на зібранні Американсько-Японського Товариства, Долес накреслив такі головні пункти американського становища щодо договору з Японією: 1. Уряд і нарід Японії в першу чергу сам повинен перебрати відповідальність за охорону перед „посередньою аґресією", під чим розуміється ворожі дії в підготовці до інвазії; 2. Якщо Японія готова боронитися перед посередньою аґресією, то вона, якщо хоче, може прилучитися до колективної оборони перед прямою аґресією; 3. Якщо Японія готова виконати ці два завдання, то Злучені Держави можуть прихильно розглянути можливість задержання американських збройних сил в Японії або в її районі; 4. Справа звороту Японії деяких островів залишається одвертою.

ГОЛАНДІЯ МАЙЖЕ ПОДВОЮЄ СВІЙ ОБОРОННИЙ БЮДЖЕТ

Гааґа, Голандія, 2. лютого. — Уряд Голандії, що формально є у відставці, але тимчасово виконує свої функції з доручення королеви, погодився збільшити оборонний бюджет країни на 1951 рік до 394,500,000 долярів, в порівнянні з — 223,500,000 дол. в минулому році. Ця акція формально не має характеру рішення, бо вона мусить бути затверджена парляментом, якому може предложити її вже тільки новий уряд. Проте, вона має всі вигляди на переведення та віддзеркалює загальні настрої. — Майже вдвоє збільшений бюджет на оборонні видатки мав би вможливити Голандії виконати її зобов'язання в передбаченій Атлантійським пактом колективній організації оборони Західної Европи, а поспіх в підготовці цих рішень є вимогою загального критичного положення в світі.

В СВІТІ

● **Кардинал Ґріффін, який завжди щиро інтересувався українськими справами**, важко занедужав і приготовився на смерть — повідомляють з Лондону.

● **Комітет Об'єднаних Націй в Кореї** звернувся за більшою допомогою „для мільйонів бездомних втікачів".

● **Дальших чотирьох католицьких священиків** засудив на довговічне ув'язнення комуно-чеський суд у Празі.

● **Підбурена згадками про італійську окупацію під час війни грецька товпа на острові Родос** вже вдруге впродовж тижня намагалася підпалити місцевий італійський консулят.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СТАВКА НА РОСІЮ

Відчувається, що невдоволення з політики, яка керує радіовими передачами для країн і народів, що знайшлися у совєтській сфері впливів, цілком не маліє. Навпаки, воно зростає. Причиною цього є те, що гноблені Росією народи не втішаються такою уважливістю, яку приділюється усьому, що зв'язане з „російським народом", „російською культурою", „російською історією", чи Росією взагалі. Виглядає, що „Росія" і „російський нарід" упривілейовані.

Можна припускати, що ці „привілеї" мають на цілі противагу кремлівській пропаґанді, яка тепер представляє Злучені Держави як найбільшого ворога Росії. Це розраховане, правдоподібно і на те, щоб на випадок війни з червоною Москвою, не розуміли її в Росії, як війну „з російським народом" чи „з Росією", а тільки з кремлівською аґресивною диктатурою. Це могло б мати своє виправдання. Але як мають розуміти евентуальну війну народи гноблені Росією, як у минулому, так і теперішньому? Яке є відношення Америки до російського імперіялізму, того самого, що був за царату, і за Керенського, і за Сталіна? Яка буде розв'язка з Росією по новій світовій війні, чи яка повинна бути, коли б війну пощастилося оминути?

З дотеперішніх американських радіових передач, виглядало б, що властиво нема ніякого „російського" імперіялізму, ані жадного аґресивного „російського" народу. Про подібне не можна навіть згадувати по радіо, призначенім для американських вояків, як пише Джек Реймонд у своїй кореспонденції з Франкфурту до часопису Ню Йорк Таймс.

З такої американської пропаґанди навряд чи можна сподіватися якої користи. Сумніваємося, чи вона має будьякий вплив на росіян. Зате можна з певністю твердити, що вона не вдоволяє поневолених Росією народів, яких є багато більше ніж росіян. На нашу думку треба вже тепер сказати росіянам ту правду, якої вони найбільше потребують, а саме, що справедливий лад у світі, який настане, буде справді демократичний і не визнаватиме ніяких імперіялізмів, ні старих, ні нових, ні жадного насилля одного народу над другим. Вихвалювання Росії не трапляє сьогодні до почувань не тільки Києва, але й таких слов'янських центрів, як Прага, Софія чи Београд, які вже мали нагоду вилікуватись зі свого русофільства, познайомившись ближче зі „старшим слов'янським братом". Всі вони є нині природніми союзниками в евентуальній війні з Росією, бо пізнавши її, вони тепер певно захочуть від неї якнайскорше відірватись. Всі вони є нині приятелями Америки і ними останyть, як знатимуть, що їх жде після повалення кремлівської диктатури. Росії ніхто не чіпає і чіпати не буде, ні її Москви, ні її Петербурга, чи там Ленінграду. Але проливати кров за рятування Росії не-російські народи не будуть. Не буде її проливати теж і український нарід. Німецький соціялістичний провідник, д-р Курт Шумахер, заявляє, що вважати Німеччину за велику силу лише тоді, коли береться під увагу тільки проливання німецької крови в новій війні, є „цілком не можливе й цілком не по-европейськи". Коли так говорить представник нації, яка видала Гітлера і націзм та спричинила другу світову війну, то що ж мав би нині сказати український нарід, який падав жертвою імперіялістичних грабежей та міжнародного обману, як по першій, так і по другій світовій війні? Як можна промовляти до цього народу про демократію і волю і збувати мовчанкою його поневолення та змагання до самостійности? І як можна не казати Росії, що думають про неї поневолені нею народи? Якраз тепер ще пора ясно й справедливо про це заговорити, бо тільки такою мовою Америка здобуде собі певних і щирих приятелів.

Проти марнування робочої сили

Урядовий плян оборонної мобілізації обіймає дві головні ділянки: вишкіл вояків і запевнення робочої сили для продукції. Як дійти в цій справі до рівноваги, над цим саме йде дискусія в урядових колах, в Конґресі і серед громадянства.

Сен. Джанстон з Савт Каролайни, у своїй недавній промові заторкнув мало кому звісну проблему затруднювання вояків у різних оборонних бюрах зі шкодою для оборони. — Розглядаючи цю справу з усіх боків, він прийшов до висновку, що вояк, затруднений як бюровий працівник, коштує більше ніж цивільний робітник. На пересічного цивільного робітника видає американське населення в формі податку дол. 3,400 річно. У противенстві до цього, вояк, затруднений як бюровий робітник в уніформі, коштує країну дол. 5,000. Коли взяти під увагу, що між військовими канцелярійними працівниками є особи вищої ранґи, то дехто оцінює, що військовики, разом з тими, що мають вищі ранґи, коштують федеральний скарб дол. 9,000 річно на особу, як що взяти під увагу, що платиться це на ветеранську пенсію або пенсію для вислужених вояків. Сенатор Джанстон приходить до висновку, що якби відправити тільки половину військових працівників, тоді можна б заощадити півтора біліона долярів річно.

Очевидно, що цього не можна зробити негайно, за те підготову до такої ощадности можна вже почати. Можна перевести реформу в такому напрямку, щоб вояка призначувати до його справжньої праці, як вимагає саме воєнне діло і оборона країни, а це злучене з військовим вишколом. Зате людей, які можуть робити оборонні роботи як звичайні працівники, не перебирати на вояків, а залишити їх в цивільнім стані.

Повище питання заторкує збільшення кількости вояків для воєнних цілей при одночаснім заощаджуванні фондів і друге питання є тільки до деякої міри зв'язане з заощадженням видатків, хоч і тут ця справа є важлива. Це перенošення робітників на старечу пенсію. Коли в Конґресі ухвалювано підвишку старечої пенсії, як робітники так і конґресмени хотіли головно запобігти старечій бідноті серед нижче платних робітників. У часах фінансової кризи це має своє значення, бо старші робітники, переходячи на пенсію, роблять місце для молодших, які ані не мають праці, ані не можуть діставати пенсії. Інакше виглядає справа, коли є надмір праці, а нема робітників. За „добрих часів" підприємства радо позбуваються старших людей з праці, приневолюючи їх переходити на старечу пенсію, щоб на їх місце діставати молодші й дешевші сили, які даються нагинати і управителі можуть ними легче послугуватися при всякій нагоді. На пенсію переходять люди вже по 60 році життя, якщо юнія заключила таку умову з працедавцями при творенні пенсійного фонду. Інші переходять на пенсію по 65 році життя, як це передбачує закон про суспільне забезпечення.

Саме недавно розглядав суд у Клівленд прохання Міжнародного Товариства (Юнії) Машиністів, яке зажадало, щоб суд припинив примусове пенсіонування 26 робітників, яким минуло 60 або 65 років життя. Справа стала спірною, коли юнія прийшла до висновку, що ці робітники ще не старці, а люди у відповідній силі, які можуть дальше працювати, заробляти на життя і посередно причинятися до продукції багатства країни. Суддя признав юнії рацію і станув на становищі, що працедавець може посилати робітника на пенсію проти його волі тільки тоді, коли є якась оправдана причина.

Чинники, які займаються суспільним питанням, прихильно поставилися до такого рішення суду, кажучи, що в підприємствах, серед нормальних відносин, панує правило відправляти робітників в пенсійнім віці, щоб заощаджувати на лікарських коштах і інших видатках. Знавці приходять до висновку, що самий законний старечий вік не завжди є фізичною чи умовою старістю. — Законодавці, які випрацьовували закон, не мали на думці примусової пенсії, тільки пенсію з конечности. Таке становище заняла юнія сталевих робітників до Конґресу Індустріяльних Організацій, заключаючи контракт, що підприємство не буде посилати робітників на пенсію тільки тому, що робітник скінчив передбачений законом вік. Подібне становище займає теж і Американська Федерація Праці, а теперішнє виїмкове положення країни робить таке становище не тільки оправданим, але й необхідним, бо забракне людей до праці. Дотого механічна полагода такої справи, як вік і спосібність до праці, не є взагалі розумною і справедливою розв'язкою цеї проблеми.

Совєтська „наука" і російський імперіялізм

„Самовизначення народів аж до відокремлення і створення власних держав", — цей клич дав Ленін для комуністів цілого світу. Це теорія. Практика російського совєтського уряду зовсім інша. Російські комуністи готові піддержувати рухи поневолених народів у чужих державах. Але про право народів Совєтської держави на відокремлення вони говорять зрідка і то з тим, щоб показати, що „щасливі народи" за всяку ціну хочуть лишатися в складі Совєтського Союзу.

Раніше, однак, у Совєтському Союзі можна було критикувати і ганьбити імперіялізм царського уряду, що поневолив народи в Европі та в Азії. Тепер Сталін, спираючись на російський імперіялізм і націоналізм, дав наказ вибілювати всю минувшину Московської держави (пізніше Російської імперії). Такий приклад знаходимо в московській ґазеті „Правда" з 26 грудня 1950 р.

В Середній Азії є народ — казахи (киргизи), що більше 100 років боровся за свою свободу проти російського імперіялізму. Остаточно завоювала царська Росія цю країну в 60 роках 19 століття.

Казахські історики, на підставі документів, описали боротьбу свого народу за свободу. Симпатії авторів лежать на стороні борців за незалежність Казахстану — ханів киргизького народу.

На наукові праці казахських істориків визвірилася тепер московська „Правда" довгою статтею, в якій навчає, як треба писати історію на засадах „марксизму - ленінізму". Про казахського хана Кенессари Касимова (початок 19 віку), що боровся проти російського імперіялізму, пише „Правда":

„Із усіх історичних джерел видно, що рух Кенессария не був ні революційний ні поступовий, але реакційний, який відкидав казахський народ в його розвитку до часів патріярхального февдального ладу і між іншим ставив собі завдання відновлення середньовічної влади ханів і відірвання Казахстану від Росії та від великого російського народу".

В цих словах виразно вилазить московське імперіялістичне „шило із мішка": все, що робив царський уряд „поступове", але боротьба народів проти російського імперіялізму — „реакційна".

В цьому „науковому" освітленні минулого большевики зовсім не оригінальні: вони наслідують російських істориків з доби царського режиму. На це свого часу звернув увагу Михайло Драгоманів, критикуючи методу російського історика Сергія Соловйова.

Драгоманів зазначив, що Соловйов та інші російські історики, писали прихильно про тих українських гетьманів, які хотіли вірно служити московським царям. Коли ж котрийсь український гетьман не хотів бути „рабом і підніжком престолу його царського величества", то таких гетьманів називали російські історики „руїнниками", і „зрадниками". Теж і совєтська „історична наука" чує „зраду" в боротьбі поневолених Росією народів за їх свободу. Напр., Союз гетьмана Мазепи з Швецією большевицька „наука" називає зрадою і „інтервенцією".

Боротьба казахів за свободу „задержувала прилучення Казахстану до Росії. Ця політика відповідала інтересам британських колоніяльних панів, що хотіли стати міцно в Середній Азії". Так пише московська „Правда". Отже — коли царська Росія вела імперіялістичну політику, то це був „поступ". Коли ж це хотіли робити англійці, то це називає „Правда" „реакцією". Чи це не „готтентотська мораль"?

К. П.

Б. Козловський

ДО АТОМОВОЇ ДИСКУСІЇ

Проблема вжитку атомової бомби посилено обговорюється на шпальтах американської (та й европейської) преси, на пресових конференціях, в інтерв'ю й на нарадах державних діячів і як відгомін — в широких колах населення. На цю тему пише часто й „Свобода". Метою цієї статті є лише зробити деякі підсумки й висновки з цієї, сказати б, атомової дискусії, а разом з тим і деякі застереження. Атомова проблема є надто складною і новою, а саме використання атомової енерґії — надто загрозливим для долі людства, щоб в перебігу цієї дискусії не виявилось чималої розбіжности поглядів, а інколи й тієї нервозности, яка приглушує голос тверезого розуму голосом нездержливого почуття. Проте ніяк вже не можна виправдати ті спрощення і узагальнення цього питання, на які доводиться іноді натрапляти. Адже саме складність атомової проблеми, саме те, що вона не є якимсь окремим питанням, а становить складний комплекс питань воєнно-стратегічного й тактичного, політичного й морального характеру, що його до того ж треба розглядати тільки в аспекті часу й місця, унеможливлює тут якісь спрощення.

З цього погляду дивним здаються твердження і то часом не самих приватних політиканів, що, мовляв, треба, напр., не гаючи часу, скинути атомову бомбу на Кремль. Поминувши питання про те, чи змогло б фізичне нищення навіть всієї кремлівської верхівки зупинити червоний похід проти вільного світу (на яке відповідь може бути тільки неґативною), такі люди заплющують очі на цілком очевидні факти реальної дійсности. — Ніби скинута з величезної височини (а тільки так і можливо підлетіти до Москви) атомова бомба влучить саме в націлене місце, ніби в час воєнної небезпеки кремлівські можновладці спокійно чекатимуть в ньому на атомову бомбу, а не сховаються в неприступному для неї підземеллі, — ніби від такої бомби не потерпіло б лише мирне населення! Або візьмімо іншу пораду: — скинути атомову бомбу в Кореї. Ніби в умовинах модерного фронту, та ще в гористій і лісистій країні, така бомба могла б знищити цілу армію, а не лише хібащо кілька тисяч вояків, які зараз же будуть поповнені новими тисячами, ніби на послідовне винищення цих тисяч вистачить обмежених ресурсів атомової зброї, ніби вона не буде потрібна й для інших, ще важливіших фронтів! Недаром шефи штабів американської армії в Кореї генерал Колінс та американської авіяції генерал Ванденберг рішуче висловились за недоречність вжитку атомової бомби в Кореї.

Я навмисно відзначив тут ці, здавалось би, неварті особливої уваги елементарні обивательські поради, бо вони найвиразніші виявляють хиби й будь-якого іншого однобічного й спрощеного підходу до проблеми вжитку атомової бомби. Чи не ясно, що в обох цих випадках, не завдавши ворогові істотної шкоди, атомова бомба завдала б зате багато престижної шкоди демократії, збудивши неприязні почуття до неї в потерпілій людності й давши ворогові багату поживу для його антидемократичної пропаганди. Оце якраз і надає проблемі вжитку атомової бомби величезного морально-політичного значення, яким нехтувати ніяк не можна. — Щождо моральности самого вжитку атомової бомби, то крім одиноких заперечень його як аморального засобу боротьби (до того, мабуть, підказаних не так голосом християнської моралі, як голосом звичайного страху), то більшість „дискутантів" свідомо виносить це питання поза межі етичних критеріїв. Навіть представники Церкви, як от відомий католицький теолог і публіцист о. Волш або протестантська комісія в Клівленді, висловились за можливістю вжитку атомової бомби, хай і з застереженням про його оборонний характер. Проте це питання витерпно й слушно вже було розглянене в „Свободі" (ч. 291) в статті п. В. Сивенка „В полоні договірних ілюзій".

Взагалі, попри всі розбіжності в атомовій дискусії, найістотніші висновки з неї вже досить викристалізувались. Більшість політиків, зважаючи на озброєння атомовою бомбою комуністичного аґресора, рішуче заявляють про потребу озброєння нею і демократичних країн і її евентуального вжитку. Президент Труман, — підкреслюючи своє небажання вживати атомової бомби, не заперечує можливости її вжитку. Губернатор Дюї, називаючи атомову бомбу „знаряддям миру", радить створити ланцюг баз для атомової бльокади Росії. За вжиток атомової бомби в разі потреби висловлюються і військові фахівці, і умовно О. Н., і Конґрес, а конґресмен Ріверс навіть послав президентові телеграму, закликаючи до ультиматуму червоному Китаєві із загрозою атомовою бомбою. Заперечують вжиток атомової бомби, і то явно із страху перед совєтською відплатою, лише французький та деякі інші західньо-европейські уряди, але в тій самій Европі невгамований Винстон Чорчил закликає вжити атомової бомби доки її ще не вжив кремлівський аґресор.

Хоч більшість висловлюється при цьому за вжиток атомової бомби лише для оборони, проте це питання досі лишається назагал спірним. Такими самими спірними є і питання про те, де й коли саме треба скинути атомову бомбу. Не треба довго доводити марність подібної дискусії. Така нова, весь час удосконалювана й разом з тим утаємничена зброя, як атомова, взагалі не може бути об'єктом широкої дискусії. — Якщо б до цього додати, що вироблення навіть одної атомової бомби є процесом надзвичайно складним і дорогим, що застосування атомової зброї може бути різноманітним (як, напр., утворення радіоактивних зон) і за певних умовин стратегічно невигідним, шкідливим або й цілком небезпечним для армії, яка її вживає, що воно потребує більш-менш точного урахування всіх наявних і потенціяльних своїх і ворожих атомових ресурсів і інших стратегічних чинників, то стане досить ясним, що дискутувати на цю тему можуть тільки атомові й військові фахівці. Міркування не самих — „простих смертних", а й видатних, але не цілком обізнаних в цьому питанні державних діячів ніколи не можуть тут бути ні всебічними, ні повновартісними.

Для загалу повинно бути ясним одне: демократичний світ мусить і далі посилено створювати арсенал атомової та водневої зброї, доки озброюється аґресор. Щождо вжитку її, то не можна легковажно розкидати атомові бомби на московські вулиці чи корейські ліси. Їх треба берегти для рішального часу й рішальних місць. Це Наполеон I на практиці, а його сучасник Клявзевіц в теорії остаточно довели, що на війні перемагає той, хто зуміє визначити де саме й коли саме треба завдати ворогові рішального головного удару. Ця стратегічна істина повинна особливо стосуватися атомової бомби, як це й показала гірошімська трагедія 1945 р. З цього погляду марними здаються всі передчасні міркування про те, де й коли треба кидати атомові бомби і чи бути в атомовій війні лише на оборонних позиціях. На це відповість самий перебіг воєнних подій, незалежний від наших бажань, як сама війна, як сама історія.

Д-Р В. ҐАЛАН

ЗУАДК в Дії

8)

В справах одержання праці заінтересовання не дуже велике. З усіх листів, які приходять до ЗУАДК-у з просьбою допомоги, немає ні одного, в якім хтось просив би допомогти в одержанні праці. Працюють лише деякі одиниці. Є однак оправдуючі моменти, а саме безробіття в Німеччині взагалі, а зокрема безробіття в тих околицях, де ці табори знаходяться.

Співжиття з таборянами інших національностей на загал гармонійне й мирне. Бажання створити чисто національні табори покищо нездійсниме.

Що треба для цих людей зробити і в чому може їм допомогти ЗУАДК тепер і в майбутньому?

1. Точна евіденція українського таборового населення і постійний контакт з ним, дорогою кореспонденції і відвідин таборів не менше раз в місяць в цілі уділювання порад і соціяльної орієнтації.

2. Старання для всіх тих, що не мають жадних можливостей на еміґрацію о приміщення їх на працю, використовуючи престіж ЗУАДК-у і дорогою особистих звязків, як рівнож о приміщення їх на приватні мешкання.

3. Через брак грошей і одягів, з ініціятиви ЗУАДК-у скоординування допомогової акції з Союзом Ради Церков і Католицької Акції. В культурних справах — співпраця з громадськими й культурними установами, так українськими, як і чужинецькими чи міжнародніми (напр. IMKA).

4. Пляново зроблені доклади і заклики в пресі держатися дійсности і старатися будувати собі життя на реальних основах.

Для цієї категорії людей ЗУАДК дотепер виконав 1 точку з меншою або більшою реґулярністю. Залишається реґулярно і пляново дальше це продовжувати.

Маючи на увазі певні пляни в Німеччині піднести продукційну діяльність за дозволом і бажанням американців, договоритися у Високому Комісаріяті на Німеччину процентового затруднення чужинців, в нашому випадку українців, над якими має догляд американська влада у Німеччині.

Тому, що зміни всякого роду є все можливі і часом перекидають всяке плянування, тому поза ціллю і загальними напрямними потрібно, щоб усі кроки для успішної допомоги цим людям були пристосовані до часу і обставин, які зайдуть.

На окрему увагу нашого загалу заслуговують теж українські інваліди на скитальщині, зорганізовані в своєму Союзі Українських Воєнних Інвалідів.

Союз Українських Воєнних Інвалідів на Еміґрації засновано 9 червня 1948 року. Він повстав з об'єднання двох інвалідських організацій, а саме: секції воєнних інвалідів при СУВ (Союз Українських Ветеранів) та зі Союзу Українських Інвалідів. З початку організація об'єднувала всіх воєнних, праці і від уродження непрацездатних від 30—100%. Загальне число членів і їх родин 1,200 осіб. Від листопада 1949 року, рішенням II-го Делегатського З'їзду Союз Українських Інвалідів змінив назву на Союз Українських Воєнних Інвалідів — об'єднуючи тільки воєнних інвалідів I-ї і II-ї світової війни. Стан на день 1. 9. 1949 726 воєнних інвалідів від 30—100%.

В тім самім часі зорганізовано в Австрії — Союз Українських Воєнних Інвалідів в Австрії. Скількість членів 126 осіб. Союз Українських Воєнних Інвалідів в Австрії — працює стисло з Союзом в Німеччині, як самостійна організація.

Союз Українських Воєнних Інвалідів є громадською організацією. Об'єднує всіх інвалідів, без огляду на віровизнання, походження і політичні переконання (комуністів не приймається). Праця ведеться на базі християнської моралі й етики. Соборність і 100% об'єднання Союз одинока всеціло об'єднана організація в Европі.

На день 19. червня 1950 був такий стан інвалідів по зонах: а) Американська зона: 512 членів з 516 членами родин. Разом 1028 осіб — з того числа тільки 51 побирають ренти від німецького уряду від 35-70 нім. марок. Решта 75% не побирала рент. 201 — це були інваліди 20 рр. та 9 інвалідів УПА. б) Англійська зона: загальне число 46 членів, 44 членів родин — разом 90 осіб. З того 5 осіб побирало ренти, 11 осіб інваліди II-ї світової війни, 35 осіб — інваліди визвольних змагань. в) Французька зона: загальне число: 22 членів. 11 членів родин. Разом 38 особи, з того числа лише 2 побирали ренти, 18 інвалідів з II-ї світової війни, 4 з визвольних змагань.

В Німеччині було разом 580 інвалідів, 517 членів їх родин — разом 1097 осіб.

В Австрії: 96 інвалідів, 58 членів родин — разом 154. На день I. XI. 1950 цей стан змінився в слідуючих напрямках: виеміґрувало 124, в більшості за посередництвом ЗУАДК, поліпшення матеріяльної долі через виєднання рент та пожвавлення допомогової акції. У обидвох напрямках була паралельна праця ЗУАДК (відділ правний і допомоговий). Посилена моральна допомога — рівнож завдяки допомозі ЗУАДК — через віддачу залізничних квитків для СУВІ.

Стан фактичний дає слідуючий образ: в Німеччині є зареєстрованих з всіх трьох зон воєнних інвалідів від 30% — 100% — 369 осіб та 203 членів родин — разом 571 осіб. Окрім того є 167 подань про прийняття до СУВІ інвалідів від 15% — 30%, яких статут не позволяв до цього часу прийняття в члени. Бажанням СУВІ було б і на цю категорію воєнних інвалідів поширити свою діяльність. Рішення залежатиме від оцінки і постави українського громадянства, яке фінансує СУВІ.

З числа 369 осіб є 209 інвалідів II-ї світової війни і 129 вже побирає ренти від 30—70 нім. марок, решта рент в процесі, а 151 інвалідів визвольних змагань 1918—20 рр. та 9 інвалідів УПА — не мають права на німецькі ренти і користуються лише з соціяльної допомоги німецького уряду, якщо є на німецькій економіці, 35 нім. марок місячно, або живуть в таборах IPO.

І. К—ів

Ще про „Голос Америки"

Минуло вже більше року з дня початку пересилань „Голосу Америки" українською мовою. Скільки то було шуму, хвилювань — тоді, коли українці домагалися від американського уряду висилань українською мовою. Писалося багато статтей у пресі, до Стейт Департаменту надійшло біля 3500 листів з вимогами про передачі. Все це — разом з міжнародною ситуацією (очевидно), дало можність добитися радіо-передач. Після цього наступив в українській пресі період „конструктивної критики", що в ній, між іншим, вимагалось навіть, щоб всі ці, що працюють в цьому відділі, збойкотували й покинули працю, бо, мовляв — український відділ не є український а російським підвідділом.

Не вдаючись у глибшу деталізацію всього того, що творилось довкола українського відділу „Голосу Америки" перед початком і кілька місяців після пересилань, бо про це вже досить писалося, — я хочу зупинитися на подальшому. Всі ці, що критикували, забувають про одне: що „Голос Америки" — на любій мові, не є голос, думка, чи опінія певної національної групи, чи партії, що перебуває постійно або тимчасово на еміграції в Америці.

„Г. А." і зветься так, бо це є голос Америки. Це є вісті, коментарі, огляди, все те, що американський уряд вважає за потрібне подати. Чи це зле, чи добре, чи відповідає вимогам часу, чи ні, — це інша справа. І саме з цього погляду треба розглядати це питання. Не раз, багато разів і багато було вже дуже корисної критики передач „Г. А." самою американською громадськістю, американською пресою. В основному критика вказувала на те, що передачі „Г. А." можна зарахувати до категорії безсторонньої інформації, а грубіше до „невиразного бурмотання" в порівнянні з могутньою совєтською пропаґандою. Так писав Дейвид Лоренс в „Ню Йорк Геролд Трібюн", так писав Анатоль Шуб в „Ню Лідер" і багато інших. Вони писали це на підставі вивчення матеріялів „Г. А." і радили департаментові стейту змінити їх і то негайно, бо саме тепер, вказували вони, у цілому світі йде бій за людські душі між мракобісним московським комунізмом і справжньою демократією заходу. В основі своїй ця критика була конструктивна, бо вона не копалась в біографії Ачесона чи Колера, що очолює „Г. А.", а дивилась в корінь справи. Зміни лінії програм, зміни їх змісту, очевидно потрібні. І ця зміна, може заповільно, але вже відбувається. Ті ж українці, що „критикували", вважали себе ображеними, бо департамент стейту їх не послухав та не розігнав українського відділу, і вони, вичерпавши увесь образливий лексикон слів, перестали (на якийсь час) писати. Інші ж писали повні різних лайок листи до „Г. А.", але потрібної здорової критики в них навіть безстороння людина не могла б найти. Ніхто того не заперечує, що в початкових місяцях українські передачі „Г. А." були не на відповідній висоті і по змісту і по якості.

Але ж вони мало чим різнились і від усіх передач „Г. А." на інших мовах. Та проте вже досить довгий час український відділ поліпшив свої передачі, передавав і передає безліч матеріялу, статтей, що торкаються нашого іміґрантського життя в Америці, Канаді, Німеччині, Австралії і т. д. Багато календарів присвячених українським історичним подіям, українським поетам, драматургам, письменникам, філософам. Передавали драматичні уривки, фейлетони, сатири, вірші, неодноразово виступи відомого актора Йосипа Гірняка. Передавалось безліч статтей, в яких на конкретних фактах, на гіркому досвіді показувалось і порівнювалось життя в „совєтському раю" і в країнах, де панує справжня демократія. Ніхто не буде твердити, що все, що передавалось, було досконало написано, підібрано, чи виконано. І саме тут і потрібна здорова, конструктивна критика. А де вона? Ось кілька цікавих фактів:

За вересень тисяча дев'ятсот п'ятдесятого року прийшло до „Г. А." всього разом 19,332 листів.

З них іспанською мовою — 4898 — 27%, іспанською мовою з лат. Америки — 2892 — 16%, італійською мовою — 2663 — 4,5%, німецькою мовою — 2495 — 13,5%, французькою мовою — 2048 — 11%, англійською мовою — 1711 — 5%, індонезійською мовою — 285 — 1,5%, турецькою мовою — 193 — 1%, іншими мовами — 453—2%, з З. Д. А. — 1001 — **Разом 19,332 листів.** З цього на український відділ надійшло всього сім листів — два з Німеччини і п'ять з Англії. За листопад місяць із загальної кількости 22,218 листів, українською мовою прийшло лише 14. За інші місяці картина приблизно та сама, якщо не гірша.

Чи можна тільки на підставі тих листів скласти собі думку, що саме думає більшість українців про передачі „Г. А." українською мовою? Дуже тяжко. Чи помагає це українцям у їх прагненнях добитись покращань, якої зміни в українських передачах „Г. А."? Ні! Без сумніву це нікому не помагає, ні тим, що плянують передачі, ні тим, що їх надають, ні тим, що їх слухають. В цій маленькій деталі українці показали ще раз, що вони часом не розуміють значення менших речей, що теж мають вплив, або вирішують великі речі, події. З сумом треба признати, що більшість вважає: раз ще не закликають через „Г. А." до повстання на Україні, і не обіцюють самостійної України, то нема чого слухати, нема чого турбуватися якимсь непотрібним листуванням. Вони забувають, що те дрібне листування в Америці грає колосальну ролю. Американська громадська думка то є пульс, то є барометр для уряду. А для нас усіх те листування є далеко важливіше ніж будь-що, бо то є співпраця з американським урядом. Крім того, інші відділи теж ще не закликають ... Очевидно, на все є свій час.

Не доводиться говорити і про те, що не всі заяви приватних осіб, (напр. Стассена) і навіть офіційних, треба передавати по радіо. Бо заяви, що не мають за собою підтримки діями, справ не міняють і нікому не поможуть.

Ми не сумніваємось, що всі свідомі українці зрозуміють важливість цього листування і відгукнуться на це справедливою і корисною критикою, що допоможе і „Г. А." і загальній українській справі.

ПРОПАҐАНДА НЕНАВИСТИ В СОВЄТАХ ПРОТИ АМЕРИКИ

Вашинґтон. — Департамент стейту виявляє, що совєтські провідники посилюють пропаґанду ненависти проти Злучених Держав до таких розмірів, що перекручують наявно історичні факти, які свідчать щось зовсім протилежне. Це вказує тільки, що невдоволля в Росії проти совєтської влади зросло до тієї міри, що його треба заглушити чим іншим. Так напр. головний проповідник совєтської ідеології, П. Н. Поспєлов, у промові в приявності Сталіна й інших членів Політбюра, сказав, що „руки американських імперіялістів отікають кровю російського народу". Речник департаменту стейту, Джек К. МекФолл пригадує, що Поспєлов переповідав між ін. історію з заключенням Берестейського договору. Називаючи цей документ „ганьбячим документом", якого німці мусіли відпекатися на конференції у Версаю, Поспєлов твердив, що американці тоді змагали до розчленовання Росії, а не згадує нічого про ноту американського секретаря стейту, Бейнбриджа Колбі, вислану до італійського амбасадора 10 серпня 1920 р., в якій сказано, що Америка противиться розчленуванні Росії...

● **Пробував бути донощиком на комуністів** Вилієм Ремінґтон, проти якого ведеться в суді розправа за кривоприсягу з відпеканням комунізму. Три листи предложив судові прокуратор кажучи, що листи наспіли, вже після того, як агенти Федерального Слідчого Бюра взяли його на допити. Підсудний підчас розправи твердив, що ніколи не мав зв'язків з агентами.

За біблію Ґутенберґа заплатив німецький збирач, др. Фольгер 2,800,000 марок.

Відсвяткування у Лондоні роковини Української Соборности і Самостійности

Під протекторатом Представництва В.О.Уради у В. Британії, і при співучасті Европейського Представництва Комітету Українців Канади (Українське Бюро-Лондон), — українські громадсько-суспільні та політичні організації, що стоять на плятформі Української Національної Ради, — об'єднані в Координаційнім Комітеті Українських Організацій у В. Британії, — відсвяткували в дні 22 січня ц. р. у Лондоні СВЯТО ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ.

Свято відбулося в одній з репрезентативних заль Лондону (Вестмінстер Централ Гол) в год. 7.30 вечора, активною участю спеціяльно запрошених двох визначних британських парляментаристів-політиків, пп. Дж. Даллеса, і пос. Бейкер-Уайта, як промовців, а теж в приявності около 180 осіб українського місцевого громадянства і чужинців, які прибули на свято в кількості понад 80 осіб. Між ними були: представники англійських політичних, професійних, та суспільних організацій, представники Міжнародного Ліберального Світового Союзу, Лондонської Організації Висошкільників; був приявний генеральний секретар Британських Профспілок, секретар Міжнародної Комісії Лейбур Парті на В. Британію, представники жидівського „Бунду", та кількох пресових звітодавців.

З числа поневолених Москвою народів у святі взяли участь представники акредитованих при англійському уряді міністрів всіх трьох балтійських держав, Представники Білоруської Національної Ради, чеських і словацьких політичних і суспільних організацій і інші.

Окремим письмом привітав свято проголошення української самостійности б. англійський консул у Києві (в роках 1917-19) п. Піктон-Бег.

При президіяльнім столі, на фоні великого, національними прапорами прибраного тризуба, засіли: Голова Представництва В. О. — п. М. Опаренко, Голова европейського Представництва КУК — п. В. Панчук, Голова Координаційного Комітету п. Ст. Онисько, п. М. Семчишин — доповідач в українській мові, др. О. Волинець — доповідач — в англійській мові і панове Даллес (б. голова Лейбур Парті, б. посол анг. парляменту) п. Бейкер-Уайт — пос. англ. парламенту (консерватист — довголітній протикомуністичний діяч, одна з провідних постатей брит. індустрії об'єднаної для боротьби з комунізмом в Економічній Лізі).

Свято відкрив привітальною промовою в англійській і українській мовах п. М. Опаренко, після чого слідувала доповідь в українській мові Уповнов. Рес. Преси п. М. Семчишина — п. н. „Великі Роковини" Прелеґент нав'язуючи до актів 22 січня 1918-19 років з'ясував велику вагу цих історичних подій, унагляднив велич їх історичного-національно державного значення в боротьбі за здійснення української державної самостійности і соборности. За це змагається український народ на Батьківщині а тут на еміграції акцією державного визволення України очолює і її веде реорганізований на базі УНРади Український екзильний Уряд УНР, докола якого повинно об'єднатися все українське громадянство, якщо воно усвідомляє вагу подій, що наближають нас до моменту вирішення справи української державности.

В короткій але змістовній доповіді виголошеній по-англійськи, др. О. Волинець представив чужинецьким гостям найважніші етапи з історії української державности у минулому, докладніше зупинився на часах української революції і віднови української держави — що впала врешті жертвою московсько-большевицького насильства. Він вказав на визвольні процеси що проникали життя українського народу між двома війнами на безприкладне поневолення комуною України і на сучасний стан української визвольної справи, яка вимагає свого остаточного вирішення і яка являється основною проблемою Сходу Европи. Він висловив впевненість що західній світ розуміє сьогодні вже справу України яка єдина може гарантувати лад і спокій на сході Европи — звільненої від примари комунізму.

З черги слідували виступи англійських промовців.

Першим промовляв п. Даллес на тему „Українська проблема — світова проблема". Вже в першій частині своєї блискучої промови п. Даллес виявив себе неабияким знавцем українського питання так у минулому як і в сучасному.

Коли б Ви — українці — говорив п. Д. буля втримали свою державу у 1918-20 рр., то сьогодні ми не мали б загрози світового большевизму-комунізму. Трагедію українського народу світ зрозумів щойно сьогодні — коли загроза большевизму змобілізували всі вільні народи. У своїй тридцятьлітній боротьбі з московським комуністичним імперіялізмом українці вже сьогодні не самі. Поруч них є вже десятки інших народів і вони допоможуть вибороти Україні незалежність.

Промовець підніс оклик в честь геройського українського народу і побажав в день свята незалежности швидкого здійснення українських державницьких ідеалів.

В аспекті боротьби з комунізмом за волю народів насвітлив українське питання другий промовець п. Бейкер-Уайт.

Український народ — говорив промовець — був першим що не скорився перед комуністичною тиранісю і в тому йому належить велике признання і пошана. Але коли в 1918-20 роках Ви — українці в своїй боротьбі були осамітнені — сьогодні за Вами стоять і з Вами — десятки народів вільних і демократичних. Треба вірити в перемогу ідеалів правди-справедливости і демократії і за них змагатися. Приклад невгаваючого резистансу України повинен заохочувати і інші народи і він вірить що в новому европейському ладі який настане на руїнах червоної деспотії буде місце на міцну самостійну і незалежну Україну.

Обох промовців зібрані на святі гості нагородили бурею оплесків а п. Панчук в імені всіх приявних на святі висловив їм щиру подяку і признання.

В мистецькій частині свята виступила відома українська оперова співачка п-ні Евгенія Зарицька, яка відспівала при акомпаніяменті п. Лаша кілька українських пісень, викликуючи своїм голосом і інтерпретацією загальний і заслужений подив.

Свято закінчилося відспіванням Національного гимну.

Найповажніший англійський щоденник „Таймс" відзначив святкування дня української державности короткою згадкою в рубриці важніших подій дня.

І справді — Свято проголошення української самостійности і соборности — перший раз в такій міжнародній скалі організоване у столиці британської імперії — треба вважати за велике досягнення українців.

М. Семчишин — Уповн. Рес. Преси і Інформ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ У ФИЛАДЕЛФІЇ

1) 500 нових анонімних ашурансів.

Для закінчення переселення в Европі, ЗУАДКомітет вислав 500 нових анонімних ашурансів для тих українських родин, які можуть приїхати до ЗДА, однак не мають тут ні кревних ні знайомих. Їх спонзором являється виключно ЗУАДКомітет в зглядно цілий українсько-американський загал, який піддержує працю ЗУАДКомітету.

Щоби світло закінчити справу переселення в Европі, прохаємо наших членів, приятелів та увесь український загал щоби:

а) негайно заявили свою охоту приняти на короткий час одну українську родину;

б) хто має знайомих чи кревних в німецьких таборах а хотів би бути певний, що його аплікант ще прийде на чергу (ашуранси зареєстровані в м. лютім, ледви чи вже попадуть в чергу), хай негайно зголосить це до ЗУАДК, а ЗУАДК — поставить їх на свій анонімний ашуранс;

в) На покриття коштів транспорту від порту приблизно 2,000 українських родин, які прийдуть на анонімні ашуранси ЗУАДКомітету — просимо присилати свої пожертви на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee,
P.O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

2) Переселення з Филипінських Островів (Шанґгайська Гр).

Дня 25 січня, ц. р. причалив до порту в Сан Франціско корабель „Дженерал Гаан", на якому приїхало 10 Українців на анонімні ашуранси ЗУАДК. Мимо прохання примістити цих нових громадян в Каліфорнії — тамошнє громадянство не змогло виконати цього обовязку — і наших нових іміґрантів треба було перевести до Міннеаполіс і Шікаґо, витрачаючи на це значні кошта.

Прохаємо наші Організації в цілих ЗДА бути готовими на заклик ЗУАДК-у, приймати до себе нових наших громадян, які небаром прибуватимуть в більшому числі. Усі пожертви на переселення просимо слати на подану вгорі адресу.

3) Переселення з Бельгії, Франції та Анґлії.

Переселення з Бельгії, Франції та Анґлії підпадають під заряд Департаменту Стейту і для тих є окремі ашуранси. Тому, що і ці іміґранти підлягають в деяких случаях під ДП закон, який кінчиться 30 червня, ц. р., всі зголошення на переїзд скитальців з названих вище країн треба зробити негайно. При виповнюванні ашурансів до Бельгії, Франції і Ангії треба мати на увазі, що було б найкраще, колиб спонсор був рівночасно працедавцем і давав мешкання. В іншому випадку це утруднює справу. Якщо не можна вистаратись ашурансу від американського громадянина, але спонсор погоджується заплатити кошта морської подорожі та запевняє новому іміґрантові працю і мешкання, ЗУАДКомітет може допомогти спровадити його, перебираючи на себе відповідальність за нього.

4) Пригадуємо всім новоприбулим, що зголошення (1-53 для чужинців) до Вашинґтону треба вислати негайно, якщо цього не зроблено досі. Коли б поштові уряди не мали потрібних формулярів, то просимо звернутися негайно до ЗУАД Комітету, на подану вгорі адресу.

5) Річні Збори ЗУАДКомітету.

З огляду на недалекі вже річні збори ЗУАДК-у прохаємо всіх наших ЧЛЕНІВ — вирівнати свої членські вкладки (Організації по $10.00 річно, поодинокі особи $5.00 річно) та прислати імена своїх делеґованих представників, на окремих формулярах, яких взір подаємо нище:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ЗЛУЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ

RESOLUTION

APPLICATION FOR ACTIVE MEMBERSHIP

Name of Organization ....

Place ....

This is to certify at the regular meeting of this organization held ....1951, at ....

it was resolved to become an active member of the United Ukrainian American Relief Committee, Inc.

Mr. (Mrs., Miss) ....

Address ....

was duly appointed as delegate of this organization.

For ....
Name of Organization

(SEAL) ....
President

....
Secretary

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КОГУС, Н. И.

Зреорганізування Українського Конґресового Комітету

В неділю дня 31-го грудня м. р. були скликані збори українських організацій нашої громади в справі зреорганізування місцевого У. Конґресового Комітету в нашій громаді.

На зборах були присутні і нові члени громади, які прибули зі скитальщини.

Збори відкрив д. Петро Ґуреш і пояснив ціль нарад. Забирали голос багато присутніх, а по переведеній дискусії рішени зреорганізувати Комітет. Вибрано новий уряд, до якого ввійшли: Петро Бачинський голова, Петро Ґуреш заст. Гриць Недільський касієр, Д. Зальопаний секретар, Теодор Маліґловка і Мирон Назарко члени управи.

На зборах вияснено, що ті всі, що дістали листи від Комітету, можуть складати жертви на руки місцевого Комітету, який буде займатися збиранням пожертв і пересилати їх в призначене місце.

Національний Фонд зложили по $25: Д. Зальопаний і Йосиф Дзямба; Онуфрій Лесняк $20, а по $10: Василь Сташко, Петро Хома, Гавриїл Понтанич, Іван Ракочий, Василь Семенович, Н. Павлів, М. Пит. Разом 140 долярів.

Зараз по зборах наші молоді люди, головно скитальці, пішли з колядою на цю ціль і заколядували $235.35, що зробить разом суму $375.50, які то гроші вислано банковим чеком в призначене місце.

Уряд Комітету просить ще й ті організації, які не є в Комітеті, щоб вони висилали своїх представників на наради, які в свою чергу будуть скликатись, щоб можна було вести спільну працю та в одному напрямі.

Коляду зложили:

По $10: Н. Заблоцький, Т. Маліґловка, Іг. Бабяк, П. Бачинський.

По $6: В. Любянецький,

По $5: Гр. Недільський, П. Ракочий, В. Коник, А. Галашин, В. Сташко, Зофія Білінська, Ів. Дзямба, О. Лесняк, М. Апостол.

По $4: Л. Скляр, По $3: М. Кухар, М. Мазур, І. Білінський, М. Крижанівський.

По $2: Р. Ракочий, Гр. Кушнір, В. Сіменович, І. Кричковський, Е. Скоренький, М. Крушельницький, П. Задра, В. Качмар, Р. Мацюк, Д. Зальопаний, Т. Зібровська (з Ню Йорку), В. Ткач, С. Гарабач, В. Савків, М. Касіянчук, М. Назар, Т. Саганович, Р. Галькевич, О. Бачинський, В. Дерлиця, Ф. Шаршанович, М. Назарко, Мих. Назарко, В. Стадник, О. Гаврищук, М. Крушельницька, И. Дрогомирецький, Я. Білас, С.Постоловський, М. Ястрембський, П. Ґуреш, В. Еврайн, Гр. Войтович, Л. Стакман, Т. Сташка, В. Кулаковський, М. Михайляк, М. Тойорович, Укр. Гор. Клюб, І. Ракочий, І. Киршнівський, Г. Поптанич, М. Піскор, Е. Погорецька.

По $1.50: М. Говікович. По $1: О. Ґеля, З. Прейзнар, В. Партак, Д. Мричка, М. Мазурик, Е. Мазурик, М. Прейзнар, М. Шанц, В. Жмуд, С. Голубович, А. Мазурик, П. Хома, К.Варениця, І. Барна (з гори), И. Склярик, М. Гринчук, М. Ворощук, В. Левицький, К. Ліпіна, А. Ястрембська, Гр. Габура, П. Ковальчик, М. Півниця, С. Саговський, К. Пакулиш, В. Шіян, І. Ядлош, Д. Мричка (мол.), О. Ґрудецький, М. Волсик, Ю. Бокай, Ю. Бокай (мол.), А. Бабяк, М. Недільський, А. Копча, П. Фінк, І. Копча, М. Ґура, В. Варник, Гр. Орлик, В. Михайлишин, М. Винничок, С. Бездух, П. Кобаса, П. Дзямба, І. Куфель, Т. Мазей, П. Зачко, А. Гаврилюк, Т. Ракочий, Л. Дзямба.

Д. Зальопаний — секретар

ҐРЕНД РЕПІДС, МИШ.

Святкування листопадових річниць

В цьому році нечисленна українська колонія в Ґренд Репідс відсвяткувала листопадові річниці.

В українських церквах обох обрядів відправлено панахиди за всіх поляглих за волю України, а дня 25 листопада відбулися заходом організації українських ветеранів — відділ Ґренд Репідс академія, присвячена роковинам Листопадового Зриву та Базару.

Академію відкрив голова відділу інж. М. Отрешко-Ярський, взиваючи приявних до вшанування пам'яти жертв за волю України однохвилинною мовчанкою.

Він теж виголосив реферат про Базарську трагедію. Реферат про Листопадовий Зрив виголосив др Роман Верес. На його внесок приявні ухвалили резолюцію протестуючу проти виступів ген. Андерса в справі Галичини і Львова, що мали б належати до Польщі.

На дальшу програму академії склалися виступи мішаного хору під орудою п. Мельничука та деклямації. Академію закінчено національним гимном.

Підчас академії виголосив привіт приявний на залі грецький священник.

Публика складалася по половині зі старих та нових іміґрантів.

Дохід із добровільних датків рішено переслати на потреби Української Національної Ради.

Д-р Роман Верес

РОЧЕСТЕР, Н. П.

Жалібна Академія в честь св. п. генерала Чупринки

В Рочестер вшановано пам'ять героя генерала Тараса Чупринки (Романа Шухевича) в дні 9 грудня 1950.

О год. 7 вечором відправив місцевий парох о. Волянський враз із От. Лонкевичем панахиду. Співав гарно мужеський хор під управою нового диригента п. Кирила Цепенди. Потім відбулась жалібна Академія в місцевій церковній галі, яку відкрив короткою, змістовною промовою теперішній голова філії УКК п. Вас. Попович. Опісля слідували продукції місцевого мішаного хору під умілою управою нового дириґента п. Цепенди, який за короткий час свойого побуту в Рочестері вспів вивчити 2 нові пісні і вивів їх опісля бездоганно в часі Академії. Рочестер має щастя: по однім, добрім дириґенті, п. Божикові дістав теж доброго п. Цепенду.

Головну промову на тему свята виголосив п. Мих. Ставничук.

Добрі були деклямації п-а Лялюка (б. члена УПА) і п-а Снилика.

В програму входили ще сольо-співи пань: М. Климців і А. Парута. Обі вив'язались вповні вдоволяючо. Добрий був теж добір пісень, відповідно до ваги свята.

Прегарною точкою був жіночий квартет, що виступав двічі і дуже вдало відспівав кілька пісень, а особливо гарно „Заквітчали дівчатонька". Сцена була гарно прибрана, до чого в значній мірі причинилися панове Деркач і Бойчук. Над влаштуванням свята трудились найбільше голова філії УКК п. Вас. Попович і член екзекутиви п. Михайло Лялька.

Підчас свята була збірка, яка враз із вступами дала суму $175.32.

Пожертви склали по $5: Богдан Хомяк і Волод. Андрусів; Шереліс — $3; по $2: К. Шевчук, В. Чорненький, Когут, о. Лопухович, С. Гунька, С. Фещишин, Гр. Крамарчук, М. Ейна і Р. Харамбура; по $1: М. Кулик, А. Задорецький, Левич, І. Луцишин, М. Луцишин, Дм. Пристай, І. Шурин, Рообка, І. Лилак, І. Деркач, Л. Бац, Мих. Рудий, Чорнописький, Пастушин, В. Колданський, Кваниця, Р. Шпак, Шеремета, Качала, В. Дорофей, О. Голуб, П. Яріш, П. Кулик, Ст. Окрепкий, А. Кісіль, М. Вархола, В. Гузар, В. Гречух, І. Теребушка, В. Гринчишин, М. Снігур, О. Біганський, М. Вербяний, Оалат, Ів. Васьків, Д-р. Капітан, Д. Висоцький, Ів. Крамарчук, В. Тарнавський, Бащук, Кузьмич, О. Малинівська, Марущак, Ів. Павлічко, І. Бедрій, Флійчук, Д. Машковський, Лопатка, С. Рудий, В. Пригода, М. Мельник, В. Попович, Р. Пристай, Мих. Ейна, Лялька, Ів. Бойчук, Дженя Рай, Марія Шевчук, Ів. Пастущин, Малиновський, Ів. Булавинець, Д. Ґідик, М. Сокільський, Г. Гаврищук, М. Ципух, М. Яцула, Ліхошерстов, М. Богатий, Заплатинський, В. Кучмій, Кушнір, Н. Ґуран, І. Головка, І. Шморгун, Кузів, Маньківський, П. Гранковський, Василь Леник, Ів. Мелешко, Велигорський, Л. Ванжа, О. Папа, Із. Мазурчак, М. Попович, М. Юрків, М. Білоус, С. Свирида, В. Кольцьо, В. Шот, С. Попель, Т. Шевчук, о. Лонкевич, З. Попович, І. Жовнірович, М. Богач, Чемарник, П. Бучанський, П. Зубрицький, Яр. Шуль, К. Смеречинський, Н. Бабяк, Д. Вирета, Ляля Жґута, Олекса Одін, П. Собків, Н. Зируха, Чорнобіль, Ол. Курилас, М. Швець, В. Гранковський і Н. Кушнір. Решта дрібними.

По потрученні видатків решту із цеї суми відіслано до Централі УКК.

Петро З.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ВІД „ЛІТЕРАТУРНОГО АРХІВУ" ПРИ МУЗЕЇ - АРХІВІ УВАН В СПРАВІ ЗБИРАННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ МАТЕРІЯЛІВ.

Музей-Архів УВАН, що минулого року переніс свою діяльність з Німеччини до ЗДА, визначив своїм завданням зберігати культурно-історичні пам'ятки перебування нашого народу на вигнанні.

У процесі праці Музею-Архіву виявилась необхідність зберігати творчість працівників пера (письменники, поети, критики, учені, журналісти, публіцисти, денникарі й ін.).

Про потребу такого зберігання повчає нас хоч би сумний досвід років останньої війни, коли безповоротно затратився літературний дорібок багатьох десятків наших робітників пера.

Не відшукати вже, хіба, не лише творів загинулих авторів із східніх земель, але й авторів західньо-українських (Лотоцький, Липа, Ольхівський, Ірлявський, Марченко, Любарський й ін.), що перебували в значно сприятливіших умовинах. Ще більше: невияснена й доля насліддя кількох авторів, що померли в спокійніших обставинах на еміґрації, — однаково: давніше, чи тепер (Біднов, Любченко, Коломиєць й ін).

Щоб хоч частково рятувати літературну спадщину наших авторів, при Музеї-Архіві утворено „Літературний Архів", який й звертається до авторів та любителів літератури з проханням присилати до „Літературного Архіву":

Рукописи, машинописи й друковані твори, незалежно від часу й місця походження чи змісту.

Списки друкованих і недрукованих творів окремих авторів, рецензії й відгуки на них.

Світлини авторів, їхні життєписи, листування, літературні псевдоніми й под.

Чернетки творів, які б виявляли процес творчої праці (перекреслювання, виправлювання) автора.

Різні найподрібніші відомості про побут автора й долю його творів.

Усі ці відомості просимо присилати на адресу:

Ukrainian Academy of Arts and Sciences, 77 E. 7 Str., New York-City, U. S. A.

Про працю „Літ. Архіву", зібрані матеріяли та жертводавців буде оповіщатися періодично в пресі.

Керівництво Музею-Архіву УВАН

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

П. М. і О. Д., Нюарк, Н. Дж. — Нам добре відомі ці справи, а зокрема знає про це ЗУАДКомітет, який поробив і зі свого боку різні заходи, щоб дістати від Генерального Прокуратора у Вашинґтоні таку інтерпретацію закону, яка дала б змогу дістатись до Америки тим нашим людям, що ще далі перебувають в різних переселенчих таборах у Німеччині й навіть уже мають візи на в'їзд, а не можуть з приводу вимог нового закону приїхати. На нашу думку найкраще писати до сенатозів і конґресменів з того стейту, де живуть ті наші люди, що мають рідних чи знайомих в Німеччині, яких не допускають тільки на підставі інтерпретації нового закону про внутрішню безпеку. Треба подавати факти, імена осіб. Незабаром відбудуться річні збори ЗУАДКомітету і там ще ця справа буде обговорена в присутности найвищих представників ДП-Комісії. Теж і УККомітет урґуватиме в Вашинґтоні в цій болючій справі.

РОЗШУКИ

Пошукую Василя СІДЛЯР з села Лісові коло Гологір, пов. Золочів, Зах. Україна. Справа важна, прошу голос. на адресу:
ANDREW DERKACZ
118 Lehigh Ave., Palmerton, Pa.

МИХАЙЛА МАТІЙОН, ФЕДОРА ПАНІВ, ІЛЯРІЯ ЗВАРИЧ, ЯРОСЛАВ ДЕМКІВ, ПЕТРА ДІДИК пошукує Рій Іван з с. Богданівка Збаріська, Зах. Укр. — Проситься ласкаво зголоситись на Адресу — JOHN RIJ, Staekbridge St., R. F. D. 3, Amherst, Mass.

ТАРЗАН, ч. 2525. Вуха, які чують безгомінних.

„...вони вийшли наверх в магазині, десь під містом" — говорив дальше Ґрідлі. „Саґот, якого ум був зайнятий мішанням проху й плинів, не чув нічого, коли втікачі приповзли до нього.

Коли Ґгак піднісся саме за плечима Саґота, великий дикун підніс свої очі і застановив роботу.